Eerste termijn Wethouder Jan-Willem Verlijsdonk

Algemene opening

Voorzitter,
Volgende week is het precies een half jaar geleden dat wij als nieuw college werden geïnstalleerd. Daar stonden we vol trots, vol nieuwsgierigheid en vol ambitie om onze gemeente mooier, groener en socialer te maken.
Vandaag presenteren we onze eerste begroting. Daarin krijgt ons nieuwe beleid concreet vorm en daarmee zetten we de lijnen uit voor de komende vier jaar.
Het eerste jaar staat vooral in het teken van plannen maken; de resultaten zullen in de loop van deze raadsperiode steeds zichtbaarder worden.
Het besturen van een gemeente gaat echter niet alleen om inhoudelijke aspecten als financiën en beleid.
Het gaat vooral ook om de manier waarop wij willen besturen: met vertrouwen, openheid, optimisme en vrolijkheid. Voor én met onze inwoners.
Dat is de manier waarop wij willen besturen en dat is de frisse wind die is gaan waaien door ons gemeentehuis.
Die maakt dat we met plezier naar ons werk gaan en fluitend weer naar huis.
Ik denk dat die positiviteit ook afstraalt op de hele gemeentelijke organisatie. Ik merk dat ook onze inwoners die herkennen en waarderen.

Ik wil de fracties bedanken voor hun bijdrage en vragen van zojuist.

In mijn bijdrage wil ik graag met u stilstaan bij drie hoofdonderwerpen:
1. Het sociaal domein;
2. Kunst, cultuur en erfgoed; en
3. Burgerparticipatie en informatieverstrekking.

1. Sociaal domein

Algemeen:
Meer dan de helft van onze gemeentelijke begroting gaat naar het sociaal domein via het programma Samenkracht.
En dat is goed. Want het sociaal domein gaat over mensen, onze inwoners. Ik zie het dan ook niet als kostenpost, maar als een investeringsagenda.
We investeren in een samenleving waarin onze inwoners gezond kunnen leven, naar vermogen meedoen en samen een sociale gemeenschap vormen.
Waar kinderen kansen krijgen om zichzelf te ontwikkelen en waar ouderen en kwetsbare inwoners passende ondersteuning krijgen waar dat nodig is.

Investeren in de voorkant:
Een groot deel van de kosten het sociaal domein betreft wettelijke verplichtingen, waar we als gemeente geen of weinig invloed op hebben.
Waar we wel invloed hebben, maken we een aantal scherpe keuzes.
We kiezen voor preventie en het voorkomen van zorg, wethouder Huijs vertelde er al over. Ik ben ik oprecht heel blij dat het ons gelukt is om deze inzet te vertalen in extra financiële middelen voor de thema's Gezond en Veerkrachtig, Meedoen en Leven lang ontwikkelen, en we de kosten op het thema Maatwerk naar beneden hebben weten te brengen.

Tegengaan armoede:
Een belangrijk punt van aandacht voor mij is het tegengaan van armoede.
Om inwoners te ondersteunen blijft de gemeente bijvoorbeeld financieel bijdragen aan initiatieven als de voedselbank en stichting Leergeld. Ook helpen we mensen met schuldenproblematiek en bij hun administratie.
We informeren inwoners hier structureel over, gebruiken de VoorzieningenWijzer en richten de gemeentelijke website beter in, waardoor regelingen en ondersteuning beter vindbaar zijn voor onze inwoners.
Het niet meer opnemen van de generieke lastenverlichting van 36 euro raakt huishoudens met een kleine portemonnee relatief harder.

Daarom is het zojuist door Samen Verder aangekondigde amendement om de lastenverlichting van 36 euro uit te keren aan huishoudens tot 120% van het bijstandsniveau, voor deze groep een welkome aanvulling.

Integrale beleidsnota
Het sociaal domein is een complex beleidsterrein van verschillende financiële geldstromen, landelijk, regionaal en lokaal beleid, wetten en regels.
Dat is niet alleen voor inwoners vaak lastig, maar ook voor ons lokale team van onder andere gezinscoaches, welzijnswerkers, Wmo-consulenten en zorgverleners.
Het is aan ons als gemeente om die ingewikkelde wokkel van beleid, geld en regels zo te organiseren dat die het lokale team en onze inwoners helpen in plaats van beperken.
Daarom stellen we het komend half jaar samen met inwoners, verengingen, professionele partners, de Adviescommissie Sociaal Domein (ASD) en uw raad een integrale beleidsnota sociaal domein op.
Daarin komen duidelijke prioriteiten, scherpe financiële keuzes en concrete handvatten voor de uitvoering.

Monitoring:
We kunnen elke euro maar één keer uitgeven.
Daarom is het belangrijk dat we goed monitoren welk beleid en welke interventies bij welke doelgroepen effectief zijn. De Beeselse Lijst heeft daar in zijn eerste termijn al iets over gezegd.
Monitoren in het sociaal domein is ingewikkeld, maar hier moeten we de komende tijd echt een inhaalslag op maken.
De dorpendeal zal daarbij fungeren als vliegwiel. Want daardoor kunnen we hierbij samenwerken met de provincie, andere gemeenten en kennisinstellingen.

2. Kunst, cultuur en erfgoed

Algemeen:
Kunst, cultuur en erfgoed gaat over mensen, lokale verenigingen, de Vastelaovend, onze natuur en de historie van elke dorpskern.
Ze dragen bij aan de eigenheid van de plek waar we wonen, waardoor we er trots op zijn en ons er thuis voelen.
Dat is belangrijk, want juist in deze tijden van internationale spanning, onzekerheid en polarisatie vinden we geborgenheid in de eigen omgeving.
Kunst, cultuur en erfgoed maken van Beesel ook een bijzondere plek om te recreëren en te bezoeken.
Het Draaksteken en het keramisch verleden zijn hiervan aansprekende voorbeelden.

Stimuleren:
Het maakt mij als wethouder cultuur ontzettend trots en blij om te zien hoeveel moois er in onze gemeente ontstaat door de inzet van vrijwilligers, verenigingen en creatievelingen.
Als gemeente stimuleren we een levendig cultureel klimaat, brengen we partijen bij elkaar en geven we financiële ondersteuning aan culturele verenigingen, voorzieningen en initiatieven.
Het mooiste daarbij is als het initiatief vanuit inwoners zelf komt. Van het Oktoberfest op de markt tot het Beesels Museum. Van de Heemkundevereniging tot Artimosa. En van de Harmonie tot een groep enthousiastelingen die een nieuwe cultuurstichting wil oprichten. Wij als gemeente denken graag mee en ondersteunen waar mogelijk.
Komend jaar evalueren we de huidige beleidsnota cultuur en gaan we het toekomstige beleid opstellen dat, vanaf 2028 ingaat. Op die manier kunnen we onze drive voor deze onderwerpen omzetten in concreet en gericht beleid en onze ondersteuning aan bepaalde initiatieven structureel borgen.
In het verlengde van de opmerkingen van het CDA in de eerste termijn en de technische vragen over de begroting willen we dat er een culturele jaarkalender komt voor onze inwoners. Dat maakt ook voor uw raad veel inzichtelijker wat we allemaal doen en waar de cultuurmakelaar een bijdrage aan levert.
Kunst en cultuur zijn niet alleen een doel op zich. Ze zijn ook een middel om ontmoeting, participatie en gemeenschapszin te stimuleren. Daarom wordt dit een belangrijk onderdeel van de integrale beleidsnota sociaal domein.

Erfgoed:
Het erfgoed in onze gemeente moeten we koesteren en zichtbaar maken. Denk bijvoorbeeld aan de greswarenindustrie, onze monumenten, dorpsgezichten en beeldbepalende panden.
Dat vraagt om proactief beleid om een situatie zoals bij Karré te voorkomen en ook durven actie te ondernemen en indien nodig te handhaven als eigenaren monumentale panden niet goed onderhouden. Volgende week is er een gesprek met de eigenaar van X-baze, waar het CDA naar vroeg.
Komend jaar werken we verder aan een landschappelijke waardenkaart met daarin de weergave van de kwaliteiten, kenmerken en beschermwaardige elementen in onze gemeente.
Daarnaast willen we informatie over onze geschiedenis ook zichtbaar maken en onderzoeken we hoe we dit het beste kunnen doen.

Schakel:
De nieuwe Schakel wordt volgens de door uw raad vastgestelde visie veel meer dan alleen een gebouw.
Het moet een plek worden waar inwoners elkaar ontmoeten, waar verenigingen ruimte krijgen om te groeien en waar kunst, cultuur en maatschappelijke activiteiten als de bibliotheek, de open inloop en welzijnswerk samenkomen.
Bij mijn aantreden kreeg ik vrijwel direct het nieuws dat de kosten hoger blijken uit te vallen dan verwacht. Ik heb uw raad hier nog voor de zomer over geïnformeerd en we hebben een second opinion laten uitvoeren door een onafhankelijk kostendeskundige.
De hogere kosten vragen om zorgvuldige afwegingen en een goed debat over de keuzes die voorliggen. Ik stuur u volgende week hiervoor een raadsvoorstel.
Het is namelijk aan uw raad om te beslissen over de inhoudelijke en financiële kaders voor het project de Schakel. Ik ben ervan overtuigd dat we samen met uw raad een oplossing vinden die recht doet aan zowel onze ambities als aan een financieel verantwoorde uitvoering.
Daarbij is het belangrijk om niet alleen naar de investering van vandaag te kijken, maar ook naar de maatschappelijke waarde die De Schakel de komende decennia voor onze gemeenschap zal hebben.
Ik kijk uit naar de bespreking op 14 december.

3. Burgerparticipatie en informatieverstrekking

Participatie:
De VLP zei het al: “Participatie is niet: Eerst besluiten en daarna uitleggen." Ik had het zelf niet beter kunnen zeggen.
Reeds door uw raad genomen besluiten voeren we als college uiteraard uit, maar voor nieuwe trajecten zorgen we voor een passende vorm van participatie.
In lijn met het coalitieakkoord willen we in de eerste helft van 2027 werk gaan maken van het opstellen van participatiebeleid en het uitwerken van de participatieladder, in nauwe samenwerking met uw raad.

Informatieverstrekking:
Informatieverstrekking richting inwoners is ook een belangrijk thema.
Als gemeente moeten we zorgen voor een duidelijke en begrijpelijke manier van communiceren.
De eerste verbeteringen daarin zijn al gezet zoals het maken van een samenvatting in onze brieven op B1-niveau. Eind 2026 wordt een beknopt nieuw communicatiebeleid vastgesteld.
Verder maken we werk van het sneller en altijd reageren op mails en telefoontjes, waarbij we de afdeling Communicatie nauwer aansluiten op werkzaamheden van Klantenbalie en Backoffice.
Daarnaast denken we bewust na over hoe we mensen bereiken waarbij dat moeilijker is. Bijvoorbeeld omdat ze beperkte lees-, schrijf en/of digitale vaardigheden hebben, omdat ze mentale problemen hebben waardoor ze zich afzonderen of omdat ze minder mobiel zijn en moeilijk naar bijeenkomsten kunnen gaan.
Daarbij willen we nauw samenwerken met bijvoorbeeld de seniorenverenigingen, stichting Leergeld en welzijnswerk.

Toegankelijk college:
Tenslotte hoort bij participatie en informatieverstrekking ook dat wij als college toegankelijk zijn voor onze inwoners.
Als college zijn we zichtbaar door op werkbezoek te gaan, inwoners, ondernemers en verenigingen regelmatig uit te nodigen voor een gesprek en aanwezig te zijn bij evenementen en bijeenkomsten.
Onze burgemeester is gestart met een inloopspreekuur en als wethouders gaan wij na de Kerst ook starten met inloopsessies op verschillende locaties in onze kernen.

Dat past ook bij de manier waarop wij willen besturen. Zoals gezegd: met én voor inwoners.
Daarmee ben ik weer terug bij datgene waar ik mijn bijdrage mee begon en is de cirkel rond.
Ik dank u voor uw aandacht.

Ik geef het woord dan nu aan wethouder Linssen.